

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-1-120 (Devralma)
Karar Sayısı : 04-77/1091-273
Karar Tarihi : 2.12.2004

10

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY,
Murat GENCER, Prof.Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfkı ÜNAL,
Prof.Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M.Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER: F. Yeşim AKCOLLU, Cengiz SOYSAL

20

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Henkel KGaA
Temsilcisi: Av. Tolga KARATAŞ
La Martin Cad. No:10
34437 Taksim-İstanbul

D. TARAFLAR

: - Henkel KGaA
Henkelstrasse 67
40191 Düsseldorf-ALMANYA

30

- Sovereign Specialty Chemicals, Inc.
225 W. Washington Street, Suite 1450,
IL 60606 Chicago-ABD

E. DOSYA KONUSU: Henkel KGaA'nın tamamına sahip olduğu iştiraki Henkel Corporation vasıtasıyla Sovereign Specialty Chemicals, Inc.'i devralması işlemine ilişkin izin verilmesi talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 10.11.2004 tarih, 6242 sayı ile giren ve en son 24.11.2004 tarih, 6495 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 25.11.2004 tarih, 2004-1-120/Öİ-04-FYA sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 29.11.2004 tarih, REK.0.05.00.00/220 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-77 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Henkel KGaA'nın tamamına sahip olduğu iştiraki Henkel Corporation vasıtasıyla Sovereign Specialty Chemicals, Inc.'i devralması işlemine ilişkin;

- 60
- “Sıcak/soğuk kaynaklama ve esnek ambalaj sızdırmazlık malzemeleri” ilgili ürün pazarında 1997/1 sayılı Tebliğ’in 4. maddesinde belirtilen ciro ve pazar payı eşiklerinin aşılmaması nedeniyle Tebliğ kapsamında bir devir işlemi olmadığı, dolayısıyla bu pazara ilişkin devirin Rekabet Kurulu’na bildiriminin yapılmasının gerekmediği,
  - “Kitap ciltleme ve grafik sanatlar için yapıştırıcılar”, “esnek ambalajlama laminatlama için yapıştırıcılar” ve “uzay ve havacılık için yapıştırıcılar” ilgili ürün pazarlarında ciro eşiği aşılmamasına rağmen, pazar payları itibariyle eşiğin aşılması nedeni ile bu devirlerin söz konusu tebliğin 4. maddesi kapsamında olduğu, devralma sonrasında 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesinde belirtilen, bir hakim durumun yaratılması veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin olumsuz yönde etkilenmesinin söz konusu olmadığı,

dolayısıyla söz konusu devir işlemine 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi çerçevesinde izin verilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

70 H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1. Henkel KgaA (Henkel)

80 Henkel, hisseleri Frankfurt borsasında ve Almanya’nın bölgesel borsalarında işlem gören bir Alman şirkettir. Ana olarak çamaşır ve ev temizlik ürünleri, kozmetik ve makyaj ürünleri, tüketici ve ustalar için yapıştırıcılar, sanayide ve mühendislikte kullanılan yapıştırıcılar, sızdırmazlık malzemeleri ve yüzey teknolojilerinin imalatı ve satışıyla iştigal etmektedir. Henkel, Henkel Technologies biriminin faaliyetleri kapsamında başvuru konusu işlemle ilgili ürünler olan sanayi tipi yapıştırıcıları tedarik etmektedir.

Türkiye’de, Henkel, 40 yılı aşkın bir süredir faaliyet gösteren ve sanayiye destekleyen Türk Henkel Sanayi ve Ticaret A.Ş.’yi (Türk Henkel) kontrol etmektedir. Türk Henkel aşağıdaki sektörlerde faaliyet göstermektedir:

- 90
- Deterjanlar ve ev temizlik ürünleri sektörü (Persil, Tursil, Prill, Dixi ve Vernel markaları)
  - Kişisel bakım ürünleri sektörü (Fa, Taft, Bac ve Schwarzkopf markaları)
  - Teknolojiler sektörü (Özellikle sanayide ve mühendislikte kullanılan yapıştırıcılar, sızdırmazlık malzemeleri ve yüzey kaplama teknolojileri) (Loctite, Technomelt, Liofol ve Teroson markaları)
  - Tüketiciler ve ustalar için yapıştırıcılar sektörü (Pritt, Pattex, Duck, Sista, Tangit, Metylan, Ceresit ve Thomsit markaları)

Tablo 1- Türk Henkel'in Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Adedi	Hisse Oranı (%)
Henkel Nederland B.V.	9.499.141.228	99.99
Türkiye İmar Bankası T.A.Ş.	315.751	≅ 0
Dr. Nafiz Can Paker	539.238	≅ 0
Dündar Çiftçioğlu	101	≅ 0
Nuri Erdem Koçak	3.682	≅ 0

H.1.2. Sovereign Specialty Chemicals, Inc. (Sovereign)

Sovereign, dünya çapında, ambalaj ve dönüştürme, inşaat ve sınai uygulamalar için özel yapıştırıcılar, kaplamalar ve sızdırmazlık malzemelerinin geliştirilmesi, imalatı ve satışıyla iştigal etmektedir. Sovereign'in faaliyetleri esas olarak Kuzey Amerika'da odaklanmış olup 2003 yılı cirosunun yaklaşık %88'lik kısmı bu bölgede gerçekleşmiştir.

110

A.B.D. dışında Sovereign'in Singapur, Meksika, Brezilya ve İngiltere'de imalat tesisleri vardır. Teşebbüs, bazı Avrupa ülkelerinde sadece distribütörler veya doğrudan ithalat yoluyla faaliyet göstermektedir. Sovereign'in, Türkiye'de doğrudan veya dolaylı olarak iştiraki olan bir teşebbüs yoktur ve Türk pazarlarına sadece ithalat yoluyla satış yapmaktadır.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

120

Yapıştırıcı sektörü, dağıtım kanalları ve müşteriler açısından, üç kategoride gruplandırılabilir:

- Tüketiciler için yapıştırıcılar
- Ustalar ve DIY (Kendin Yap - Hobi Pazarı) için yapıştırıcılar
- Sanayi tipi yapıştırıcılar

130

Bu üç pazarda rekabet koşulları farklıdır. Tüketiciler için yapıştırıcılar ile ustalar ve DIY pazarına yönelik yapıştırıcılar sektörlerinde ürünler standarttır ve marka önemli bir rol oynamaktadır. Bu piyasalarda faaliyet gösteren farklı tedarikçiler bulunmaktadır. Sanayi tipi yapıştırıcılar piyasasında ise bu piyasaların aksine daha az sayıda tedarikçi bulunmaktadır.

Sovereign Türkiye'de "tüketiciler için yapıştırıcılar" ve "ustalar ve DIY için yapıştırıcılar" sektörlerinde faaliyet göstermemektedir. Dolayısıyla genel anlamda devralma işleminin konusunu teşkil eden pazar "sanayi tipi yapıştırıcılar" pazarıdır.

140

Sanayi tipi yapıştırıcılar da kendi içinde kullanım alanlarına göre aşağıdaki alt pazarlara ayrılmaktadır:

- esnek ambalajlama,

- esnek ambalajlama dışındaki ambalajlama,
- ürün montajı,
- taşımacılık endüstrisi (uzay ve havacılık, otomotiv, denizcilik),
- ağaç işleme ve mobilya,
- ayakkabı ve deri,
- dokumasız kumaşlar (tek kullanımlık),
- elektronik,
- 150 - tütün sanayii,
- kitap ciltleme ve grafik sanatlar.

Devralınan teşebbüs olan Sovereign Türkiye’de yukarıdaki alt pazarların hepsinde faaliyet göstermemektedir. Dolayısıyla dosya konusu devralma işleminde ilgili ürün pazarlarının Sovereign’in Türkiye’de faaliyette bulunduğu alt pazarlar olduğu kanaatine varılmıştır. Bunlara aşağıda yer verilmiştir:

- *Kitap ciltleme ve grafik sanatlar için yapıştırıcılar:* Kitap ciltleme ve grafik sanatlar için yapıştırıcılar, ciltli ve ciltsiz kapaklı kitaplar, dergiler, 160 kataloglar ve ticari yayınların yapıştırılması amacıyla kullanılır. Ayrıca, bu yapıştırıcılar, klasörler ve kırtasiye malzemesi imal etmek, zarfları ve kartpostalları yapıştırmak ve dergilere örnekler yapıştırmak için de kullanılır. Bu alandaki müşteriler, tipik olarak, aynı zamanda kendi ürünlerini de yapıştıran (ciltleyen) kitap ciltçileri ve matbaa şirketleridir.

- *Esnek ambalaj laminatlama için yapıştırıcılar:* Esas olarak ambalaj malzemesi tabakalarını (filmden filme, filmden folyoya, filmden kağıda, folyodan kağıda) laminatlamak, ambalaj malzemelerini sızdırmazlık işlemi için 170 hazırlamak ve sarılmış muhtevayı, hazırlanan ambalaj malzemelerini yapıştırarak sızdırmaz hale getirmek (örneğin, ambalajlar, torbalar veya blister paketlerin sızdırmaz hale getirilmesi ya da plastik kaplara folyoların sarılması) için gereken ürünlerden oluşmaktadır.

- *Uzay ve havacılık için yapıştırıcılar:* Hem ticari hem de askeri uçak endüstrilerinde, uzay ve havacılık ürünleri için kullanılan yapısal yapıştırıcılardan oluşur. Bu yapıştırıcılara örnek olarak film yapıştırıcılar (metal ve karma malzemeleri yapıştırmak ve kaplamak için kullanılan yapıştırıcılar), gelişmiş ileri karma malzemeleri yapıştırmak ve kaplamak için kullanılan yapıştırıcılar (ve paratoner koruyucu film tabaka yapıştırıcıları) verilebilir. 180

- *Sıcak/soğuk kaynaklama ve esnek ambalaj sızdırmazlık malzemeleri:* Esnek ambalaj için kullanılan yapıştırıcılar ve sızdırmazlık malzemelerinin bulunduğu daha geniş bir kategoriye girmektedir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde herhangi bir yerde üretilmiş olan sanayi tipi yapıştırıcıların hepsinin ülke geneline yaygın bir dağıtım ağı ile dağıtılabildiği ve yine ülke genelinde rekabet koşulları açısından herhangi bir 190 farklılığın bulunmadığı gözönüne alınarak ilgili coğrafi pazar, “Türkiye Cumhuriyeti Sınırları” olarak tespit edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

200 6.11.2004 tarihinde Henkel'in iştiraki olan Henkel Corporation, Sovereign ve Henkel Merger Corporation arasında bir Birleşme Sözleşmesi ve Planı imzalanmıştır. Söz konusu devralma işleminin kapanışının en geç 31.12.2004'te gerçekleşmesi beklenmektedir. Sözleşmeye göre Henkel'in iştiraki olan ve devralma işlemi için özel olarak kurulmuş olan Henkel Merger Corporation, Sovereign'in hisselerinin tamamını devralacaktır. Dolayısıyla söz konusu devralma işlemi 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2(b) maddesi anlamında bir devralmadır.

Tablo 2- Tarafların İlgili Ürün Pazarlarındaki 2003 Yılına Ait Pazar Payları

İlgili Ürün Pazarları	Pazar Payı (%)		
	Henkel	Sovereign	Toplam
Kitap ciltleme ve grafik sanatlar için yapıştırıcılar	(.....)	(.....)	(.....)
Esnek ambalajlama laminatlama için yapıştırıcılar	(.....)	(.....)	(.....)
Uzay ve havacılık için yapıştırıcılar	(.....)	(.....)	(.....)
Sıcak/soğuk kaynaklama ve esnek ambalaj sızdırmazlık malzemeleri	(.....)	(.....) ¹	(.....)

Tablo 3- Tarafların İlgili Ürün Pazarlarındaki 2003 Yılına Ait Ciro Bilgileri

İlgili Ürün Pazarları	Ciro (Trilyon TL)		
	Henkel	Sovereign	Toplam
Kitap ciltleme ve grafik sanatlar için yapıştırıcılar	(.....)	(.....)	(.....)
Esnek ambalajlama laminatlama için yapıştırıcılar	(.....)	(.....)	(.....)
Uzay ve havacılık için yapıştırıcılar	(.....)	(.....)	(.....)
Sıcak/soğuk kaynaklama ve esnek ambalaj sızdırmazlık malzemeleri	(.....)	(.....)	(.....)

210 Yukarıdaki tablolardan da anlaşılacağı üzere tarafların "kitap ciltleme ve grafik sanatlar için yapıştırıcılar", "esnek ambalajlama laminatlama için yapıştırıcılar" ve "uzay ve havacılık için yapıştırıcılar" ilgili ürün pazarlarındaki toplam ciroları 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen ciro eşliğini aşmamasına rağmen, toplam pazar payları açısından Tebliğ'de belirtilen eşik aşılmakta ve dolayısıyla söz konusu ilgili ürün pazarları bakımından gerçekleştirilen devirlerin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında değildir.

220 "Sıcak/soğuk kaynaklama ve esnek ambalaj sızdırmazlık malzemeleri" ilgili ürün pazarında ise ne ciro ne de pazar payı açısından 1997/1 sayılı Tebliğ'de belirtilen eşikler aşılmakta; dolayısıyla söz konusu ilgili ürün pazarındaki devir işlemi, Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi değildir.

"Uzay ve havacılık için yapıştırıcılar" pazarında Henkel'in herhangi bir faaliyetinin olmaması nedeniyle dosya konusu devralma işlemi sonrasında

¹ Sovereign'in söz konusu pazarda çok kısıtlı bir faaliyeti bulunmaktadır. Bu nedenle Sovereign pazardaki pazar payları hakkında bilgi sahibi değildir. Sovereign'in ilgili ürün pazarından elde ettiği cironun sadece 1.667 ABD Doları olduğu gözönüne alındığında pazar payının %25'in altında olacağı varsayılabilir.

ilgili ürün pazarında bir yoğunlaşma artışı yaşanmayacaktır. Ayrıca Sovereign'in "kitap ciltleme ve grafik sanatlar için yapıştırıcılar" ve "esnek ambalajlama laminatlama için yapıştırıcılar" pazarlarında düşük pazar payına sahip olması ve pazarda rekabet eden çok sayıda teşebbüsün bulunması nedeniyle devralma sonrasında Henkel'in ilgili ürün pazarlarında hakim duruma geçmesi söz konusu değildir.

- 230 Yapılan incelemeler ve değerlendirmeler bağlamında, başvuru konusu dosyadaki devir işlemi sonucunda belirtilen ilgili ürün pazarlarında herhangi bir hakim durumun yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin olumsuz yönde etkilenmesine neden olunmayacağı; dolayısıyla söz konusu işleme izin verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- 240 Henkel KGaA'nın tamamına sahip olduğu iştiraki Henkel Corporation vasıtasıyla Sovereign Specialty Chemicals, Inc.'i devralması işlemine ilişkin olarak;
- "Sıcak/soğuk kaynaklama ve esnek ambalaj sızdırmazlık malzemeleri" ilgili ürün pazarında 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde belirtilen ciro ve pazar payı eşiklerinin aşılmaması nedeniyle izne tabi bir devralma işlemi olmadığına, dolayısıyla bu pazara ilişkin devirin Rekabet Kurulu'na bildirimine yapılmasına gerek olmadığına,
- 250 - "Kitap ciltleme ve grafik sanatlar için yapıştırıcılar", "esnek ambalajlama laminatlama için yapıştırıcılar" ve "uzay ve havacılık için yapıştırıcılar" ilgili ürün pazarlarında ciro eşiği aşılmamasına rağmen, pazar payları itibarıyla eşiğin aşılması nedeni ile bu devirlerin söz konusu Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında izne tabi bir devralma oluşuna, devralma sonrasında 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun daha da güçlendirilmesinin ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasalardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına,
- 260 dolayısıyla bildirim konu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.